BESLUIT (EU) 2015/120 VAN DE COMMISSIE

van 29 oktober 2014

betreffende steunmaatregel SA.27317 (C 25/09) (ex N 673/08) die Italië voornemens is ten uitvoer te leggen voor digitale projectieapparatuur

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2014) 7888)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 108, lid 2, eerste alinea,

Gezien de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, en met name artikel 62, lid 1, onder a),

Na de belanghebbenden overeenkomstig de genoemde artikelen te hebben aangemaand hun opmerkingen ([1]) te maken en gezien deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I. PROCEDURE

(1) Op 30 december 2008 heeft Italië de Commissie in kennis gesteld van zijn voornemen om fiscale stimuleringsmaatregelen in te voeren voor investeringen en distributie in de filmsector en voor de digitale film. Op 2 april 2009 en op 23 juni 2009 hebben de Italiaanse autoriteiten aanvullende informatie verstrekt.

(2) Bij brief van 22 juli 2009 heeft de Commissie Italië in kennis gesteld van haar besluit om de fiscale stimuleringsmaatregelen van Italië voor investeringen en distributie in de filmsector goed te keuren. Tegelijkertijd heeft de Commissie Italië in kennis gesteld van haar besluit om de procedure van artikel 108, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie in te leiden ten aanzien van het voor investeringen in digitale projectieapparatuur voorgestelde belastingkrediet.

(3) Het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure is bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* ([2]). De Commissie heeft de belanghebbenden uitgenodigd hun opmerkingen over de steunmaatregel kenbaar te maken.

(4) Op 21 oktober 2009 hebben het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme en de Europese Commissie in Rome een seminar over dit onderwerp georganiseerd.

(5) De Commissie heeft opmerkingen van belanghebbenden ontvangen en heeft deze voor een reactie aan Italië doorgezonden; de opmerkingen van de Italiaanse autoriteiten zijn ontvangen bij brief van 19 januari 2010. Bij aanvullende brieven van de Italiaanse autoriteiten die zijn geregistreerd op 7 september 2010, 12 april 2011, 1 juni 2011, 1 december 2011, 10 mei 2012, 14 september 2012, 23 april 2013, 6 december 2013, 18 april 2014, 11 juni 2014 en 1 augustus 2014 is verdere informatie uitgewisseld.

II. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

1. De aangemelde maatregel

(6) Het belastingkrediet ten gunste van bioscopen die digitale projectieapparatuur installeren, maakte deel uit van een reeks door de Italiaanse autoriteiten ingevoerde fiscale maatregelen voor de filmsector. Deze fiscale maatregelen waren er in het algemeen op gericht marktdynamieken te stimuleren om culturele films „van Italiaanse nationaliteit" te ondersteunen in een concurrentiebevorderende omgeving en dergelijke films te promoten in Italië en Europa.

(7) De belastingkredietregeling voor de digitale film voorziet in een belastingkrediet van 30 % van de kosten voor de invoering van digitale projectieapparatuur. Het belastingkrediet bedraagt maximaal 50 000 EUR per jaar en per zaal.

([1]) PB C 196 van 20.8.2009, blz. 9.
([2]) Zie voetnoot 1.

(8) De subsidiabele kosten kunnen betrekking hebben op:

a) de aanschaf van apparatuur voor digitale projectie en reproductie;

b) de aanschaf van apparatuur voor de ontvangst van het digitale signaal over land en/of per satelliet;

c) de aanschaf door middel van leasing of de huur van bovengenoemde apparatuur, systemen en apparaten. De desbetreffende contracten moeten de verplichting inhouden om de goederen na afloop van de leaseovereenkomst te kopen, of een bepaling bevatten die voorziet in de vervroegde uitoefening van dit keuzerecht door de onderneming-gebruiker;

d) uitgaven voor personeelsopleiding;

e) bijkomende en functionele uitgaven voor de verbouwing en de aanpassing van projectiecabines, apparatuur en nevenfaciliteiten en -zalen die vroeger werden gebruikt voor projectie met 35 mm-projectoren.

De in de laatste twee punten bedoelde uitgaven mogen niet meer bedragen dan 20 % van de totale onder a), b) en c) bedoelde uitgaven.

(9) Volgens de oorspronkelijke aanmelding van de Italiaanse autoriteiten zouden voor bioscopen met één tot vier zalen en voor multiplexbioscopen met vijf tot tien zalen in gemeenten met minder dan 50 000 inwoners geen voorwaarden aan de steun zijn gekoppeld. Voor multiplexbioscopen met tot 24 filmzalen zou de steun zijn gekoppeld aan de voorwaarde dat 50 % van de programmering uit culturele films bestaat en dat minstens 50 % van de zalen op digitale projectie overschakelt.

(10) Het belastingkrediet geldt voor bioscopen die belastingplichtig zijn in Italië.

(11) De rechtsgrondslagen voor de regeling zijn:

a) wet nr. 244 van 24 december 2007 houdende bepalingen inzake vaststelling van de jaarlijkse en meerjaarlijkse begroting van de Staat;

b) wetsdecreet nr. 91 van 8 augustus 2013, zoals omgezet, met wijzigingen, in wet nr. 112 van 7 oktober 2013;

c) nieuwe uitvoeringsbepalingen voor de belastingkredieten aan bioscoopexploitanten voor de invoering en de aanschaf van digitale projectieapparatuur en -uitrusting.

2. **Door de Commissie geuite twijfels**

(12) In het besluit tot inleiding van de procedure heeft de Commissie geconcludeerd dat de aangemelde maatregel staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU vormt. Door het verlenen van belastingvermindering ziet de staat af van bepaalde inkomsten; bijgevolg zijn met de regeling staatsmiddelen gemoeid. De regeling voorziet in een economisch voordeel voor bepaalde ondernemingen, in dit geval bioscoopexploitanten. Gelet op het internationale handelsverkeer op filmgebied kan dit selectief voordeel het handelsverkeer binnen de Unie ongunstig beïnvloeden. De Commissie had twijfels omtrent de verenigbaarheid van de steun.

(13) In de eerste plaats betwijfelde zij de **noodzaak** van het voorgestelde belastingkrediet voor de digitale film, en betwistte zij het voorgestelde maximum van 50 000 EUR per zaal, wat (bij een percentage van 30 %) overeenkomt met maximale subsidiabele installatiekosten van (50 000 EUR × 100/30) 166 667 EUR per zaal. Dit is meer dan de door de Italiaanse autoriteiten ingediende raming van de kosten voor de digitale projectieapparatuur (100 000 EUR). De Commissie stelde het plafond van het belastingkrediet ter discussie en had twijfels bij de betrouwbaarheid van de raming van de overschakelingskosten. Voorts had de Commissie twijfels bij de noodzaak om 2K [3] projectieapparatuur te installeren die beantwoordt aan de DCI-specificaties [4] voor de projectie van culturele Italiaanse of Europese films.

(14) Ten tweede had de Commissie twijfels over de **evenredigheid** van de voorgestelde steunmaatregel en merkte zij op dat grotere bioscopen zich wellicht beter kunnen veroorloven digitale projectieapparatuur te installeren zonder overheidssubsidies. De Commissie merkte voorts op dat er voor bioscoopexploitanten commerciële

[3] De versie 2K heeft een resolutie van 2 048 × 1 080 pixels.

[4] DCI-specificaties waren in 2005 oorspronkelijk voor de Amerikaanse markt vastgesteld door „Digital Cinema Initiatives", een joint venture van de grote Amerikaanse filmproductiebedrijven (Disney, Fox, Paramount, Sony Pictures Entertainment, Universal en Warner Bros Studios).

financieringsmodellen voor de digitalisering beschikbaar zijn, zoals de „virtual print fee" (vergoedingen voor virtuele kopieën) ([5]), en vroeg zich derhalve af of de geplande overheidssubsidie per zaal niet zou leiden tot het verdwijnen van commerciële alternatieven.

(15) Ten derde betwijfelde de Commissie of het voorgestelde belastingkrediet **geschikt** was als steunmaatregel en merkte zij op dat het voor de maatregel voorziene budget (16,8 miljoen EUR) overeenkomt met installatiekosten van 56 miljoen EUR, wat beduidend minder is dan de geraamde overschakelingskosten (van 395,7 miljoen EUR, uitgaande van 100 000 EUR per zaal). Voorts betwijfelde de Commissie of de voorgestelde maatregel voldoende gericht is op de verwezenlijking van de doelstelling om de verspreiding van culturele Italiaanse en Europese films te bevorderen. Zij betwijfelde of de Italiaanse autoriteiten bioscoopexploitanten met digitale apparatuur ertoe zouden kunnen brengen alternatieve commerciële formules in te voeren die de Italiaanse kijkers een bredere keuze aan films zouden bieden. Aangezien het gebruik van een belastingkrediet impliceert dat de begunstigde over voldoende financiële draagkracht moet beschikken, en de maatregel impliceert dat 70 % van de investering door de bioscoopexploitanten wordt gefinancierd, betwijfelde de Commissie of de bioscopen die de steun het meest nodig hebben, wel zouden profiteren van het belastingkrediet. De Commissie betwijfelde voorts of de geplande eenmalige steun (de aanmelding had betrekking op een proefmaatregel met een looptijd van 2 jaar) een duurzame oplossing kon bieden voor het probleem van de kortere levensduur en de hogere gebruikskosten in verband met de installatie van digitale apparatuur.

(16) Ten vierde plaatste de Commissie vraagtekens bij de **economische, sociale en culturele impact** van de steun. Zij erkende weliswaar dat het in het gemeenschappelijk belang kan zijn dat een lidstaat een beroep doet op staatssteun om te investeren in de overgang naar digitale filmtechnologie, maar wilde verzekerd zijn van de technologische neutraliteit van de maatregel; zij wilde met name de garantie dat bioscoopexploitanten er niet toe worden aangezet bij voorkeur in een welbepaalde digitale norm te investeren en niet in een andere. Bovendien heeft de Commissie de Italiaanse autoriteiten verzocht ervoor te zorgen dat ook films kunnen worden vertoond in een digitaal formaat dat voldoet aan overheidsnormen die lager liggen dan de digitale norm van de apparatuur waarvoor de subsidie wordt verleend. De Commissie merkte voorts op dat de steun voor de installatie van digitale projectieapparatuur indirect ten goede zou kunnen komen aan de grote Amerikaanse filmproducenten (in het geval van installaties die voldoen aan de DCI-specificaties). Een als gevolg van de voorgenomen steun toegenomen vraag kan de prijs van het beperkte aanbod aan projectieapparatuur doen stijgen. Dankzij de steun zou Italië de kritische massa van digitale filmzalen sneller kunnen bereiken, wat op zijn beurt de overgang naar digitale distributie kan bespoedigen en bijgevolg kan bijdragen tot de sluiting van bioscopen die de digitale projectieapparatuur niet tijdig kunnen installeren. Over het geheel genomen betwijfelde de Commissie dat de potentiële concurrentieverstoringen kunnen worden gecompenseerd door de sociale en culturele voordelen van de steun.

3. **Sinds de inleiding van de procedure aan de voorgestelde maatregel aangebrachte wijzigingen**

(17) Na de inleiding van de formele onderzoeksprocedure door de Commissie is de Italiaanse belastingkredietmaatregel voor de digitale film ten uitvoer gelegd volgens een op de tijdelijke communautaire kaderregeling gebaseerde regeling en binnen de grenzen van de de-minimisdrempels ([6]). Na goedkeuring van de Commissie willen de Italiaanse autoriteiten de maatregel volledig ten uitvoer leggen boven de de-minimisdrempels.

(18) De Italiaanse autoriteiten schatten het budget van de maatregel op ongeveer 7,5 miljoen EUR voor de periode 2014-2015.

(19) De periode waarop het onderhavige besluit betrekking heeft, loopt tot en met 31 december 2022. Volgens de Italiaanse autoriteiten zal in de jaren 2014 en 2015 intensiever gebruik worden gemaakt van het belastingkrediet.

(20) De ontwerp-uitvoeringsbepalingen waarmee de Italiaanse autoriteiten de steun volledig willen uitvoeren (boven de de-minimisdrempels) verschillen op een aantal punten van de oorspronkelijke aanmelding.

(21) In de eerste plaats zijn middelgrote en grote bioscopen niet langer verplicht een bepaald aantal Italiaanse en Europese culturele films in de programmering op te nemen. De afgelopen jaren was het voor de Italiaanse autoriteiten moeilijk na te gaan of deze verplichting in het geval van middelgrote en grote bioscopen in acht werd

([5]) In het kader van deze commerciële financieringsmodellen betalen distributeurs een vergoeding („virtual print fee") voor de digitale projectie van hun films in de bioscopen. Het systeem van vergoedingen voor virtuele kopieën berust op het principe dat een deel van de door de distributeur van digitale films gerealiseerde besparingen wordt gebruikt als bijdrage in de door de bioscoopexploitanten gedragen digitaliseringskosten. Over het algemeen voorzien deze „virtual print fee"-overeenkomsten in de deelname van een tussenpersoon („integrator") die de vergoedingen voor virtuele kopieën inzamelt bij de distributeurs, en de apparatuur in de bioscopen installeert en eventueel financiert. Zie ook overweging 50 voor een overzicht van de in Italië beschikbare „virtual print fee"-formules.

([6]) Tot eind 2010 op basis van de mededeling van de Commissie — Wijziging van de tijdelijke communautaire kaderregeling inzake staatssteun ter stimulering van de toegang tot financiering in de huidige financiële en economische crisis (PB C 83 van 7.4.2009, blz. 1). Na eind 2010 is de maatregel ten uitvoer gelegd op basis van Verordening (EG) nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op de-minimissteun (PB L 379 van 28.12.2006, blz. 5). In 2013 heeft de Commissie een nieuwe de-minimisverordening vastgesteld, Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PB L 352 van 24.12.2013, blz. 1).

genomen. Bovendien is de afschaffing van deze verplichting volgens hen noodzakelijk voor het herstel van eerlijke concurrentievoorwaarden tussen de grotere bioscopen, die de steun nodig hebben, en de grote ketens die de Italiaanse filmmarkt beheersen (zie overweging 37).

(22) Ten tweede, en in verband met het bovenstaande, voorzien de gewijzigde uitvoeringsbepalingen in een maximum van 60 filmzalen. Bioscoopexploitanten die een groter aantal zalen bezitten of beheren, worden van het belastingkrediet uitgesloten. Volgens de Italiaanse autoriteiten is dit een goed alternatief voor de programmeringseisen die oorspronkelijk waren opgelegd om ervoor te zorgen dat de maatregel zijn doelstellingen bereikt, en marktdeelnemers die door hun marktpositie in staat zouden moeten zijn zonder steun over te schakelen op de nieuwe technologie, uit te sluiten.

(23) Ten derde wordt op grond van de nieuwe uitvoeringsbepalingen een verklaring van de begunstigde verlangd om overcompensatie of heroriëntatie van de steun te voorkomen wanneer het belastingkrediet wordt gecombineerd met commerciële financieringsmodellen (vergoedingen voor virtuele kopieën).

(24) Ten vierde maken de gewijzigde bepalingen cumulatie van steun mogelijk tot een maximale steunintensiteit van 75 % van de totale kosten. Voor bioscopen met één of twee zalen bedraagt de maximale gecumuleerde steunintensiteit 90 %.

(25) Bovenop deze wijzigingen kunnen begunstigden sinds 2012 het digitale belastingkrediet overdragen aan leveranciers van digitale apparatuur, banken, financiële tussenpersonen en verzekeringsmaatschappijen (zie overweging 56).

III. **OPMERKINGEN VAN BELANGHEBBENDEN**

(26) In het kader van de openbare raadpleging over de steunmaatregel in 2009 heeft de Commissie opmerkingen van ongeveer 20 belanghebbenden ontvangen. Deze opmerkingen zijn ingediend door:

— Italiaanse en Europese brancheorganisaties die distributeurs en bioscopen vertegenwoordigen, evenals de Franse Commission Supérieure Technique de l'Image et du Son (CST) en het European Digital Film Forum;

— de Franse autoriteiten, evenals filmfondsen uit Duitsland en het Verenigd Koninkrijk en het netwerk voor Europese regionale fondsen voor de audiovisuele sector (Cineregio). In een aantal opmerkingen wordt ook verwezen naar de publicaties van de directeurs van de Europese filmagentschappen (EFAD) ([7]);

— een aantal bedrijven, beroepsbeoefenaren uit de filmsector en burgers uit Frankrijk, Italië, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

Voorts is in oktober 2009 in Rome een seminar over het onderwerp georganiseerd.

(27) Met betrekking tot de **noodzaak** van de steun wordt in alle opmerkingen gewezen op de noodzaak van staatssteun voor de overschakeling op digitale film, die als een onvermijdelijke ontwikkeling wordt beschouwd. Zowel de Franse autoriteiten als de Britse filmraad (UK Film Council) wezen erop dat de algemene voordelen van de digitale film gepaard gaan met een ongelijke verdeling van de (door de bioscoopexploitanten gedragen) kosten en de rechtstreekse financiële voordelen van de overgang (voor de distributeur). Deze asymmetrische situatie maakt een snelle overgang zonder externe hulp moeilijk. De belanghebbenden hebben in dit verband in hun opmerkingen gewezen op het duidelijke risico dat tal van kleine, onafhankelijke en/of in afgelegen gebieden gelegen bioscopen in Europa de markt zullen verlaten als de digitale projectiesystemen niet toegankelijker en betaalbaarder worden. In de verklaring van de EFAD van september 2009 staat dat 30 % van de Europese bioscopen dreigt te sluiten. Zowel de Franse autoriteiten als de Duitse filmraad benadrukken dat niet alleen de exploitanten, maar ook de distributeurs het moeilijk zouden hebben zonder steun. Een lange overgangsperiode, waarin zowel analoge als digitale filmkopieën in omloop zouden zijn, zou met name voor de kleinere distributeurs te duur kunnen uitvallen. Tot slot zouden de negatieve gevolgen voor de verspreiding van Europese films, de culturele diversiteit en de toegang van de Europese burger tot cultuur zonder overheidssteun aanzienlijk zijn.

(28) In alle bijdragen wordt er voorts op gewezen dat de zogenoemde DCI-normen algemeen worden erkend als gemeenschappelijke normen voor de digitale film. Het bevorderen van een norm op mondiaal niveau wordt juist als een voordeel voor de bioscopen gezien omdat hierdoor gelijke voorwaarden worden gecreëerd.

([7]) Directeuren van de Europese filmagentschappen (EFAD). San Sebastian Statement. Urgent and comprehensive public support needed for the digitisation of cinemas. San Sebastian: 21 september 2009 en EFAD, discussienota — The case of public intervention in the digital transition of cinema. Oktober 2009.

(29) De schatting van de kosten voor de installatie van digitale projectieapparatuur (100 000 EUR per zaal) wordt in het algemeen niet als te hoog beschouwd. Integendeel, in veel bijdragen wordt erop gewezen dat de kosten veel hoger kunnen uitvallen, bijvoorbeeld wanneer de projectiecabine aanzienlijke aanpassingen vereist, zoals met name het geval kan zijn in kleine bioscopen. In een aantal reacties wordt evenwel een dalende trend in de prijzen van digitale filmapparatuur vastgesteld.

(30) Volgens meerdere bijdragen moet de overheidssteun, zelfs wanneer de overschakelingskosten veel hoger zouden uitvallen dan de beschikbare overheidssteun (wat bij het Italiaanse belastingkrediet het geval lijkt te zijn), worden gezien als aanvulling op andere inkomstenbronnen, zoals de vergoedingen voor virtuele kopieën en de eigen middelen van de bioscoopexploitanten.

(31) Met betrekking tot de **evenredigheid** van de steun had een aantal belanghebbenden kritiek op het belastingkrediet omdat de grootste bioscopen hier naar alle waarschijnlijkheid het meest van zouden profiteren. Anderen suggereerden om steun voor grote bioscopen op basis van programmeringseisen in overweging te nemen. In een aantal bijdragen wordt evenwel herinnerd aan de verklaring van de EFAD en wordt erop gewezen dat een verschillende behandeling moet worden vermeden, die bijvoorbeeld (in het specifieke geval van het Italiaanse belastingkrediet) voortvloeit uit een verschillende financiële draagkracht van de bioscopen, maar ook, algemener, uit een beperking van de toegang op basis van de programmering, de omvang en de geografische ligging van de filmzalen. De internationale federatie van verenigingen van filmdistributeurs (FIAD) wees erop dat zelfs de grootste bioscoopexploitanten op de huidige filmmarkt en in de huidige algemene economische context als onrendabel zouden kunnen worden beschouwd.

(32) Over de beschikbaarheid van commerciële financieringsmodellen en de bruikbaarheid daarvan voor kleinere filmzalen liepen de meningen enigszins uiteen. Volgens sommigen waren er geen gestandaardiseerde bedrijfsmodellen voor de overschakeling op digitale film. Anderen stelden dat een groot aantal bioscopen geen toegang had tot de door tussenpersonen aangeboden „virtual print fee"-overeenkomsten (zie ook voetnoot 5) vanwege de aard en de omvang van hun programma-aanbod (de hoeveelheid vergoedingen voor digitale kopieën hangt af van het aantal in de eerste week na de release geprogrammeerde films en/of het aantal zalen waarover een bioscoop beschikt). Europa Distribution voerde aan dat de commerciële financieringsmodellen alleen geschikt waren voor de rendabeler filmzalen en grote commerciële distributeurs. Volgens de discussienota van de EFAD konden slechts 10 000 van de in totaal 30 000 Europese filmzalen hun apparatuur vernieuwen door middel van het „virtual print fee"-model. In een bijdrage wordt gesteld dat het commerciële „virtual print fee-model" ook geschikt is voor kleinere bioscopen. De Franse autoriteiten wezen erop dat de voor de overgang beschikbare commerciële financieringsmodellen hoe dan ook niet alle digitaliseringskosten dekken (zoals de modernisering van de projectiecabines) en bovendien steeds een bijdrage van de bioscoopexploitanten vereisen. Ook in deze gevallen zou overheidssteun een fundamentele complementaire rol kunnen spelen.

(33) Met betrekking tot de **geschiktheid** van de steun merkten de belanghebbenden op dat de overheidssteun, in het algemeen, kleine bioscopen zou helpen het hoofd te bieden aan de sterke concurrentie van de grote multiplexbioscopen en een gelijk speelveld zou creëren. Verwacht werd dat de installatie van digitale filmapparatuur zou resulteren in een bredere keuze voor het publiek. In de bijdragen werd voorts gewezen op de voordelen van de digitale film, zoals de kwaliteit van de projectie, de flexibiliteit van de programmering en de lagere distributiekosten. De Franse autoriteiten voerden aan dat de geschiktheid van de steun voor de digitale film niet dient te worden beoordeeld in termen van een grotere diversiteit in de programmering, maar veeleer in het licht van de mogelijkheid om sluiting van filmzalen te voorkomen. Volgens hen zal de digitalisering van de verschillende soorten bioscopen een gediversifieerd filmaanbod garanderen. Het European Digital Film Forum voerde aan dat, als het belastingkrediet kon worden gecompenseerd door btw, ook de minder rendabele bioscopen zouden kunnen profiteren van de Italiaanse maatregel.

(34) In een aantal bijdragen werd gewezen op het kortetermijnkarakter van het belastingkrediet, in tegenstelling tot de langetermijnuitdagingen die de overschakeling op digitale film met zich brengt. Anderen wezen er evenwel op dat de normen voldoende geconsolideerd waren om te garanderen dat ze op zijn minst tien jaar bruikbaar zijn, of dat de levensduur van de digitale filmapparatuur nog niet kon worden vastgesteld. De Duitse filmraad wees erop dat de steun voor de digitalisering van bioscopen minder zou bedragen dan de kosten voor de aanpassing van de bioscopen en het herstel van de culturele diversiteit als exploitanten die de overgang niet zelf kunnen financieren, de markt moeten verlaten. Duitsland wees er voorts op dat de specifieke nationale en regionale context van elke lidstaat een gerichte steunmaatregel en een geschikte steunvorm vereist. In de verklaring van de EFAD werd dit standpunt bevestigd en werd erop gewezen dat er geen universele oplossing is. Volgens de Italiaanse vereniging

van bioscoopexploitanten (ANEC) zal de context tegen het einde van de levensduur van de digitale apparatuur voldoende veranderd zijn, waardoor de vervanging ervan minder problemen zal opleveren. Het European Digital Film Forum stelde voorts dat eventuele extra exploitatiekosten kunnen worden gecompenseerd door nieuwe inkomstenbronnen voor de betrokken filmzalen.

(35) Met betrekking tot de **economische, sociale en culturele gevolgen** van de steun werd in de bijdragen algemeen gewezen op de noodzaak van één enkele norm voor de digitale film en een algemene erkenning van de DCI-normen. In de verklaring van de EFAD staat dat de steun voor de digitale film geen technologische oplossing mag opleggen en dat rekening moet worden gehouden met de technologische situatie van de sector. Europa Distribution wees erop dat niet-naleving van de sectorale norm de sluiting van tal van filmzalen tot gevolg kan hebben. De ANEC preciseerde dat de maatregel de bioscopen hoe dan ook de keuze laat om te investeren in de norm die hun voorkeur geniet. In veel bijdragen werd er ook op gewezen dat apparatuur die voldoet aan de DCI-specificaties, ook kan worden gebruikt voor de vertoning van programma's met andere (lagere) digitale normen, terwijl het omgekeerde (projectie van filmkopieën conform de DCI-norm met bijvoorbeeld 1,3k-projectoren) niet mogelijk is. In de opmerkingen was geen sprake van dreigende prijsstijgingen, integendeel, de prijzen zouden na verloop van tijd juist dalen. In dit verband werd in de bijdrage van de Franse autoriteiten en de discussienota van de EFAD benadrukt dat de steunmaatregelen erop gericht moeten zijn te voorkomen dat de mededinging op de markt voor digitale apparatuur wordt vervalst. De steunmaatregelen moeten derhalve gebaseerd zijn op een evaluatie van de kosten van de digitale apparatuur en de steun moet worden beperkt op basis van deze ramingen. Het bezwaar van de Commissie dat de staatssteun de digitalisering en bijgevolg ook de sluiting van bioscopen kan bespoedigen (zie overweging 16) komt niet tot uiting in de bijdragen. De overheidssteun wordt juist als een duurzame oplossing voor de uitdaging van de digitale film gezien. De Italiaanse vereniging van arthousebioscopen wijst op de beperkte geografische reikwijdte van de filmzalen, waardoor ook de concurrentieverstorende effecten van de maatregel beperkt zouden zijn.

IV. **OPMERKINGEN VAN ITALIË**

1. **Noodzaak van de steun**

(36) De Italiaanse autoriteiten hebben de Commissie gegevens verstrekt over de kenmerken van de Italiaanse filmmarkt (voor het laatst bijgewerkt in oktober 2013). Naar schatting zijn er in Italië in totaal 3 936 filmzalen, verdeeld over 1 872 bioscopen die in vier categorieën kunnen worden ingedeeld:

a) grote bioscoopketens ([8]) met meer dan 60 zalen: hiervan zijn er slechts twee, „UCI" en „The Space", goed voor 787 zalen in 76 bioscopen;

b) kleine bioscoopketens: hiervan zijn er 15, met elk maximaal 60 zalen. In totaal zijn bioscopen van deze categorie goed voor 513 zalen in 104 bioscopen;

c) kleine commerciële bioscopen: deze zijn goed voor 1 287 zalen, verdeeld over 351 bioscopen.

d) kleinere bioscopen: een categorie die bijna uitsluitend (d.w.z. voor 90 %) bioscopen met één zaal omvat, alsook seizoensgebonden bioscopen en/of kerkelijke bioscopen. Het betreft 1 340 bioscopen, die goed zijn voor naar schatting 1 500 zalen.

(37) Terwijl de onder a) bedoelde grotere bioscoopketens 40 % van het nationale marktaandeel hebben, maken de onder d) bedoelde bioscopen slechts 5-10 % van het marktaandeel uit.

(38) De belastingkredietregeling is bestemd voor de onder b), c) en d) bedoelde bioscopen. Met name gelet op de dominante marktpositie van de twee grote bioscoopketens achten de Italiaanse autoriteiten de overheidssteun noodzakelijk om de digitalisering van deze kleine en middelgrote bioscoopexploitanten te kunnen realiseren.

([8]) Onder een bioscoopnetwerk verstaan de Italiaanse autoriteiten een onderneming met minstens 15 filmzalen in minstens 3 bioscopen;

(39) Volgens de door het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme verstrekte gegevens hebben in de periode 2010-2013 1 603 filmzalen een belastingkrediet voor de digitalisering van bioscopen aangevraagd (gegevens van april 2014). De maatregel, die ten uitvoer wordt gelegd in het kader van de de-minimisverordening, was meteen na de invoering ervan in 2010 een succes (671 zalen hebben in dat jaar van de steun geprofiteerd).

(40) De tenuitvoerlegging van de steunmaatregel in het kader van de de-minimisverordening bleek echter ontoereikend om de situatie te keren. Met name de middelgrote bioscopen met meerdere zalen konden slechts een deel van hun zalen digitaliseren.

(41) Volgens de Italiaanse autoriteiten blijft de digitalisering van bioscopen in Italië nog steeds achter. In oktober 2013 bedroeg de digitaliseringsgraad ongeveer 62 % ([9]) en volgens de door de Italiaanse autoriteiten in juni 2014 verstrekte ramingen moeten nog minstens 700 zalen worden gedigitaliseerd.

(42) Bijgevolg is een aanzienlijk aantal overwegend kleine en middelgrote filmzalen in gevaar. Het verdwijnen van deze zalen zou niet alleen banenverliezen op het niveau van de bioscoopexploitant inhouden, maar zou ook gevolgen hebben voor de distributie van films en de keuze voor het publiek beperken.

(43) De Italiaanse autoriteiten wezen met name op de rol van middelgrote bioscopen met één zaal in Italië. Het voortbestaan van bioscopen met één zaal is cruciaal voor een gelijke toegang van alle burgers tot de bioscoop, inclusief inwoners van kleine dorpen in plattelands- en berggebieden. De tweede groep, de middelgrote bioscopen, vormt de ruggengraat van de distributie en de projectie van kwaliteitsfilms in Italië. Hun voortbestaan is van belang omdat zij een alternatief bieden voor de twee grote bioscoopketens die de markt domineren.

(44) De Italiaanse autoriteiten verwachten dat de traditionele film binnen enkele weken of maanden definitief van de markt zal verdwijnen. Aangezien het einde van deze termijn nadert, wezen de Italiaanse autoriteiten op de noodzaak om de maatregel boven de de-minimisdrempels ten uitvoer te leggen.

(45) Wat het voorgestelde maximale belastingkrediet (50 000 EUR per zaal) en de geraamde kosten van de digitale projectieapparatuur betreft, hebben de Italiaanse autoriteiten hun ramingen van de gemiddelde digitaliseringskosten per zaal verlaagd tot 50 000-60 000 EUR (in april en juni 2014 verstrekte cijfers). Met andere woorden komt het maximale belastingkrediet overeen met overschakelingskosten die beduidend hoger liggen dan de geraamde gemiddelde overschakelingskosten. De Italiaanse autoriteiten hebben er evenwel op gewezen dat de belastingvermindering is berekend op basis van een percentage van de daadwerkelijk gedragen kosten. Op basis van een gemiddelde investering van 50 000 EUR zal de belastingvermindering (van 30 %) 15 000 EUR bedragen. In de praktijk wordt het maximale belastingkrediet dus nauwelijks toegepast. Het plafond garandeert evenwel dat de steunbedragen in het geval van buitensporig hoge overschakelingskosten in absolute termen beperkt blijven.

(46) Met betrekking tot de noodzaak van de steun zij voorts opgemerkt dat in de laatste door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens nog steeds digitaliseringskosten van tienduizenden euro per zaal worden opgegeven. Met name in de huidige Italiaanse en Europese context kunnen tal van (vooral kleinere) bioscopen deze middelen niet uit particuliere bronnen aantrekken.

2. **Evenredigheid van de steun**

(47) Algemeen wezen de Italiaanse autoriteiten erop dat het belastingkrediet een aanvulling vormt op de commerciële financieringsmodellen, en niet uitsluit dat ook gebruik wordt gemaakt van de zogenoemde „virtual print fee”-modellen.

(48) De gewijzigde uitvoeringsbepalingen bevatten een reeks bepalingen die de evenredigheid van de steunmaatregel garanderen, bijvoorbeeld door rekening te houden met de voor de digitalisering van bioscopen beschikbare marktmechanismen (d.w.z. de „virtual print fee”-modellen).

([9]) Door het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme verstrekte gegevens van de Italiaanse vereniging van bioscoopexploitanten (ANEC).

(49) Ten eerste kunnen alleen bioscoopexploitanten met maximaal 60 zalen het belastingvoordeel aanvragen. Dit houdt in dat de twee grootste bioscoopketens van Italië („UCI" en „The Space") worden uitgesloten van de steun. De Italiaanse autoriteiten hebben gepreciseerd dat voor hun digitalisering met succes gebruik is gemaakt van het klassieke „virtual print fee"-model. Gezien hun dominante positie op de markt (zie overweging 37) zouden deze exploitanten voor hun digitalisering niet afhankelijk mogen zijn van staatssteun.

(50) Volgens de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens hebben alleen de twee grote bioscoopketens gebruikgemaakt van het klassieke „virtual print fee"-model. Ook kleinere bioscoopexploitanten hadden evenwel toegang tot commerciële mechanismen om hun digitalisering te vergemakkelijken. In Italië is op basis van een overeenkomst tussen verenigingen van distributeurs en bioscoopexploitanten een alternatief „virtual print fee"-model ontwikkeld dat is toegesneden op kleine bioscopen. De tabel bevat de belangrijkste verschillen en overeenkomsten tussen het klassieke en het alternatieve „virtual print fee"-model zoals ten uitvoer gelegd in Italië.

Vergelijking tussen het klassieke en het alternatieve VPF-model in Italië

Het klassieke VPF-model in Italië	Het alternatieve VPF-model in Italië
Een tussenpersoon („integrator") die op zijn beurt „virtual print fee"-contracten met distributeurs heeft gesloten, ondertekent een overeenkomst met een bioscoopexploitant.	Gebaseerd op een overeenkomst tussen de vereniging van distributeurs en de vereniging van bioscoopexploitanten. Hierbij zijn geen derden betrokken.
De exploitant heeft de digitale apparatuur niet in eigendom en betaalt deze niet vooraf.	De exploitant heeft de digitale apparatuur van bij het begin in eigendom en neemt de totale initiële aankoopkosten voor zijn rekening.
Zowel de distributeur als de exploitant draagt bij in de progressieve afschrijving van de kosten, respectievelijk via vergoedingen voor virtuele kopieën en maandelijkse betalingen. De kosten worden doorgaans als volgt verdeeld: 75 % ten laste van de distributeur en 25 % ten laste van de exploitant.	De filmdistributeurs betalen vergoedingen voor virtuele kopieën voor de digitale projectie van films. Deze vergoedingen kunnen tot 75 % van de digitaliseringskosten dekken. De exploitant moet hoe dan ook 5 500 EUR van de kosten voor zijn rekening nemen.

(51) Ten tweede hebben de Italiaanse autoriteiten in het licht van het voorafgaande de uitvoeringsbepalingen gewijzigd om overcompensatie of heroriëntatie van de steun te voorkomen ingeval het belastingkrediet wordt gecombineerd met commerciële modellen (vergoedingen voor virtuele kopieën). De begunstigde moet een verklaring afgeven waaruit blijkt dat het belastingvoordeel slechts wordt aangevraagd om de daadwerkelijke kosten te dekken (zie overweging 23). De Italiaanse autoriteiten hebben verklaard dat de controle door het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme, die voor elk afzonderlijk geval wordt uitgevoerd, zal garanderen dat de steun slechts het daadwerkelijk door de bioscoopexploitant te dragen deel van de investering dekt.

(52) Ten derde zijn met het oog op de evenredigheid van de maatregel maximumintensiteiten voor de cumulatie van steun ingevoerd, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de kleinste bioscopen (met één of twee zalen) en andere bioscopen (zie overweging 24).

3. **Is de steunmaatregel een geschikt instrument?**

(53) In het besluit tot inleiding van de procedure betwijfelt de Commissie of het voor de maatregel geraamde budget geschikt is om de voorziene overschakelingskosten te dekken. De door de Italiaanse autoriteiten verstrekte bijgewerkte ramingen betreffende het budget en de kosten (zie de overwegingen 18 en 45) vormen een geactualiseerde beoordeling van de situatie waarvoor de steunmaatregel bedoeld is. Op basis van een gemiddeld belastingkrediet van 15 000 EUR en rekening houdend met het geraamde budget voor de regeling (zie overweging 18) zouden in de periode 2014-2105, waarin naar verwachting intensiever gebruik zal worden gemaakt van de maatregel, 500 zalen van de maatregel kunnen profiteren. Dit aantal komt overeen met een aanzienlijk deel van de nog te digitaliseren zalen (zie overweging 40).

(54) Hoewel de verplichting om een bepaald aantal culturele films in de programmering op te nemen, uit de steunregeling is geschrapt, hebben de Italiaanse autoriteiten verklaard dat de regeling nog steeds een uitgesproken culturele doelstelling heeft. De volledige digitalisering van de Italiaanse filmmarkt zal resulteren in een betere verspreiding van verschillende soorten films en tot een groter potentieel voor de verspreiding van „nichefilms". Als niet alle soorten bioscopen in Italië overschakelen op digitaal, zal dit ten koste gaan van de cultuur.

(55) De Italiaanse autoriteiten wijzen erop dat de belastingkredietmaatregel een compensatie impliceert die niet alleen betrekking heeft op de aan de belastingdienst verschuldigde directe belastingen (vennootschapsbelasting), maar ook op indirecte belastingen (zoals btw) en bronbelasting en socialezekerheidsbijdragen (betaald door de werkgevers voor rekening van hun werknemers). De compensatie via al deze belastingen is in aanmerking genomen bij de berekening van het voordeel van het belastingkrediet en maakt de regeling toegankelijker, aangezien de mogelijkheid om er gebruik van te maken niet afhangt van de hoogte van de door de betrokken onderneming gerealiseerde winst.

(56) Bovendien is bij artikel 51 van wetsdecreet nr. 83 van 2012 voorzien in de mogelijkheid om het belastingkrediet over te dragen aan leveranciers van digitale apparatuur, banken, financiële tussenpersonen en verzekeringsmaatschappijen (zie overweging 25) Dit maakt de steunmaatregel toegankelijker voor de kleinere bioscopen, en met name voor familiebedrijven zonder werknemers.

(57) Reeds tijdens de tenuitvoerlegging van de maatregel in het kader van de de-minimisverordening profiteerden alle soorten bioscopen, ook de kleinste op de markt, van belastingkredieten. Onderstaand diagram geeft een overzicht van de begunstigden van de regeling (in de periode 2010-2013).

Begunstigden per soort bioscoop (2010-2013, op basis van het aantal zalen) (gegevens voor het laatst bijgewerkt in april 2014 en verstrekt door het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme)

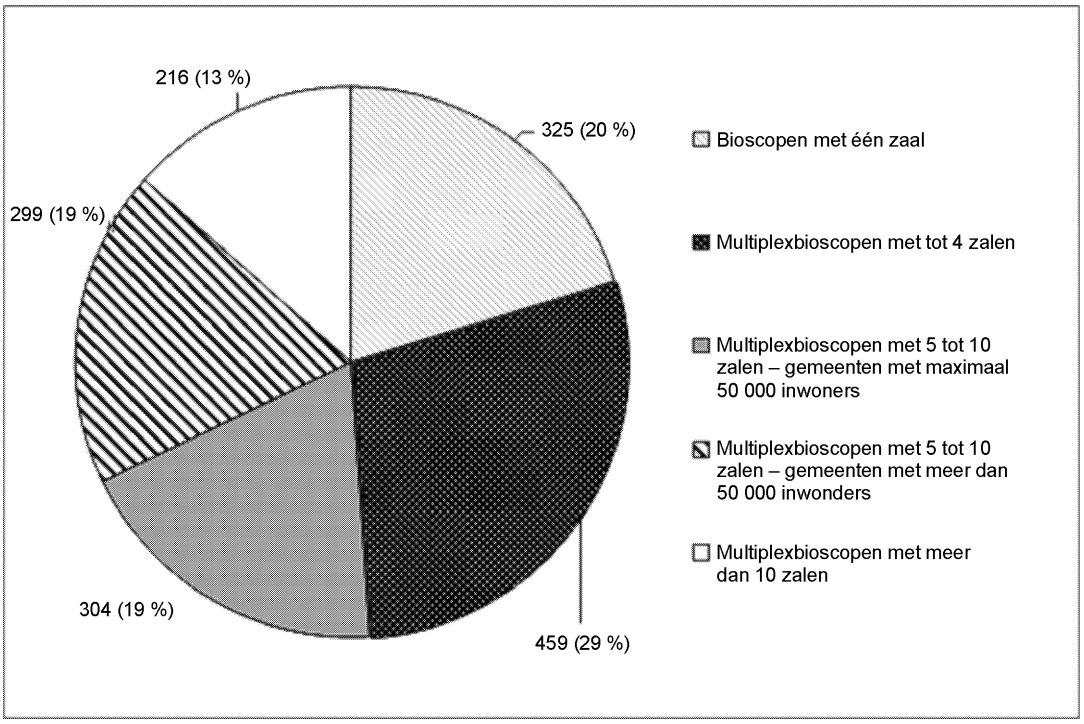

(58) Uit de verstrekte gegevens blijkt eveneens een nettoverhoging van het aantal en het percentage bioscopen dat in 2012 en vooral in 2013 gebruik heeft gemaakt van de belastingkredietregeling. In totaal konden volgens de door Italië verstrekte gegevens tussen 2010 en eind 2013 325 bioscopen voor hun digitalisering gebruikmaken van het belastingkrediet, d.i. 24,3 % van de 1 340 kleinste bioscopen in Italië.

4. **Economische, sociale en culturele impact**

(59) De Italiaanse autoriteiten wezen op het belang van een volledige digitalisering van bioscopen vanuit het oogpunt van de bescherming van het culturele erfgoed. De installatie van digitale apparatuur houdt een aantal aanzienlijke voordelen in (zoals een grotere flexibiliteit) voor de hele filmsector (en uiteindelijk ook voor het publiek). De overschakelingskosten zijn echter hoog en ongelijk verdeeld, en komen grotendeels voor rekening van de bioscopen. Met name voor de kleine exploitanten is digitalisering zonder staatssteun onmogelijk. De hiertoe ingestelde commerciële financieringsmodellen (vergoedingen voor virtuele kopieën) zijn niet toereikend om dit onevenwicht weg te werken, en niet alle bioscopen hebben in gelijke mate toegang tot de maatregel.

(60) Volgens de Italiaanse autoriteiten doen de voorwaarden van de regeling geen afbreuk aan het beginsel van de technologische neutraliteit.

V. **BEOORDELING VAN DE STEUNMAATREGEL**

1. **Is er sprake van staatssteun?**

(61) Krachtens artikel 107, lid 1, VWEU zijn „Behoudens de afwijkingen waarin de Verdragen voorzien, […] steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt".

(62) Zoals aangegeven in het besluit tot inleiding van de procedure en in overweging 12 vormt de aangemelde steunmaatregel staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU. De financieringsbron bestaat namelijk in een belastingvermindering, zodat de Italiaanse staat bepaalde belastinginkomsten misloopt. In het kader van de regeling zullen bepaalde filmmaatschappijen profiteren van dit financieel voordeel; bijgevolg verschaft de maatregel een selectief voordeel aan bepaalde ondernemingen. De begunstigden concurreren met andere ondernemingen, die niet noodzakelijk van de regeling profiteren. De maatregel vervalst bijgevolg de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties of dreigt deze te vervalsen. Gelet op het internationale handelsverkeer in films kan de maatregel het handelsverkeer binnen de Unie ongunstig beïnvloeden.

2. **Verenigbaarheid van de steun**

(63) Ter rechtvaardiging van de maatregel voeren de Italiaanse autoriteiten aan dat het steun ter bevordering van cultuur betreft en wijzen zij voortdurend op het culturele belang van een snelle digitalisering van de bioscopen in hun land. De steunmaatregel strekt ertoe ervoor te zorgen dat alle soorten bioscopen op digitaal kunnen overschakelen, ondanks de hoge kosten die daarmee gemoeid zijn.

(64) Bij de vaststelling van het besluit tot inleiding van de procedure ten aanzien van de maatregel had de Commissie haar beleid inzake steun voor digitale projectie nog niet uitgestippeld. Inmiddels heeft de Commissie een nieuwe mededeling betreffende staatssteun voor films en andere audiovisuele werken aangenomen ([10]), waarbij de criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid van staatssteun voor films en andere audiovisuele werken in de zin van artikel 107, lid 3, onder d), VWEU, zijn bijgewerkt.

(65) In de nieuwe mededeling over film wordt erkend dat steun voor de filmproductie kan worden aangemerkt als steun om de cultuur te bevorderen in de zin van artikel 107, lid 3, onder d), VWEU. De verenigbaarheid van de steun kan derhalve aan deze bepaling worden getoetst. In de mededeling over film is bepaald dat steun voor de modernisering van bioscopen, inclusief hun digitalisering, kan worden gerechtvaardigd op deze basis als deze steun noodzakelijk, evenredig en adequaat is.

a) *Noodzaak van de maatregel*

(66) Zoals aangetoond door de Italiaanse autoriteiten en bevestigd door de opmerkingen van de belanghebbenden, is de overschakeling op digitaal een uitdaging voor de Europese bioscopen in hun geheel, en in het bijzonder voor de kleinere bioscopen. Het verdwijnen van bioscopen, met name van onafhankelijke kleine en middelgrote bioscopen in kleinere steden, zou de diversiteit en de regionale verspreiding van het filmaanbod beperken. Met andere woorden zou een lange en heterogene overgang een negatieve impact hebben op de projectie en de distributie van films en uiteindelijk voor het Europese publiek.

(67) Ondanks de tenuitvoerlegging van de fiscale maatregel in het kader van de de-minimisverordening blijft Italië nog achter op het vlak van de digitalisering van bioscopen.

(68) Terwijl de markt het kantelpunt van de overschakeling heeft bereikt met meer dan 60 % gedigitaliseerde zalen eind 2013, is de situatie erop achteruitgegaan voor filmzalen die voor hun digitalisering afhankelijk zijn van overheidssteun, aangezien 35 mm-films over enige tijd niet langer beschikbaar zullen zijn.

(69) De maatregel is niet alleen bestemd voor kleinere bioscopen, maar ook voor relatief grote commerciële bioscopen en ketens. De grootste bioscoopketens (met meer dan 60 zalen) zijn evenwel van de steun uitgesloten. Volgens de Italiaanse autoriteiten worden door de toekenning van fiscale voordelen aan alle minder grote bioscopen gelijke voorwaarden gecreëerd in de door twee zeer grote bioscoopketens gedomineerde sector.

(70) Doel van het belastingkrediet is steun te verlenen aan bioscopen die met name in de huidige economische context niet in staat zijn voldoende particuliere middelen voor de dure digitalisering aan te trekken.

([10]) Mededeling van de Commissie betreffende staatssteun voor films en andere audiovisuele werken (PB C 332 van 15.11.2013, blz. 1).

(71) Gelet op het voorafgaande is de Commissie van oordeel dat de steunmaatregel noodzakelijk kan worden geacht om een gediversifieerd filmlandschap in een digitale context te behouden en te herstellen. Het voortbestaan van verschillende soorten bioscopen, van arthousebioscopen met één zaal tot bioscopen met meerdere zalen en een commerciële programmering, is essentieel voor het behoud van een gediversifieerd filmaanbod voor de Italiaanse bevolking. Uit de opmerkingen van de belanghebbenden blijkt dat de digitalisering van bioscopen een kritiek moment is voor de gehele filmsector, waarbij alleen de grootste bioscoopketens gemakkelijk gebruik kunnen maken van de commerciële financieringsmodellen. De door de Italiaanse autoriteiten verstrekte marktgegevens tonen aan dat de tenuitvoerlegging van de maatregel overeenkomstig de de-minimisverordening met name voor bioscopen met meer dan één zaal niet toereikend is om de digitalisering te voltooien. Ook al kon een aantal bioscopen VPF-overeenkomsten sluiten, dan nog dekken de commerciële financieringsmodellen niet alle kosten van de digitalisering van bioscopen (zie overweging 32). Ook in deze gevallen kan de overheidssteun als noodzakelijk worden beschouwd, zolang deze complementair is en de evenredigheid van de maatregel gegarandeerd is, ongeacht het soort bioscoop.

b) *Evenredigheid van de maatregel*

(72) Bioscoopexploitanten met meer dan 60 zalen zijn van het belastingkrediet uitgesloten. De structuur van de Italiaanse filmmarkt toont duidelijk het bestaan aan van een kloof tussen exploitanten met maximaal 60 zalen en grotere exploitanten (zie de overwegingen 36 en 37). Gelet op de doelstelling van de regeling lijkt het vastgestelde plafond dus evenredig.

(73) Bovendien heeft het belastingkrediet slechts betrekking op een deel (30 %) van de overschakelingskosten, en is het beperkt tot 50 000 EUR per jaar. Door de berekening van de steun op basis van een percentage van de daadwerkelijke digitaliseringskosten, is de evenredigheid gegarandeerd, ook al kunnen de kosten variëren per geval. Zoals in veel opmerkingen wordt benadrukt (zie overweging 29), kunnen de digitaliseringskosten in een aantal gevallen oplopen tot boven het gemiddelde, bijvoorbeeld wanneer de projectiecabine aanzienlijke aanpassingen vereist. Zelfs in dergelijke atypische gevallen wordt de evenredigheid van de absolute steunbedragen gegarandeerd door het plafond van 50 000 EUR.

(74) In het besluit tot inleiding van de procedure worden twijfels geuit met betrekking tot een mogelijke opheffing van commerciële financieringsmodellen voor de digitalisering van bioscopen. In overweging 50 is echter aangegeven dat in Italië twee verschillende financieringsmodellen zijn ontwikkeld die kunnen worden gecombineerd met het voor de digitale film voorgestelde belastingkrediet. In de gewijzigde uitvoeringsbepalingen hebben de Italiaanse autoriteiten specifieke bepalingen opgenomen om te garanderen dat de combinatie van overheids- en particuliere financiering voor de digitalisering van bioscopen geen overcompensatie of heroriëntering van de steun inhoudt (aan bijvoorbeeld distributeurs of tussenpersonen („integratoren") in het „virtual print fee"-model). Op deze wijze bevorderen de Italiaanse autoriteiten een optimale synergie tussen de beschikbare commerciële financieringsmodellen en de steunmaatregelen met het oog op een volledige digitalisering.

(75) Het belastingkrediet kan ook worden gecombineerd met andere steunmaatregelen. Om de evenredigheid van de steun te garanderen, hebben de Italiaanse autoriteiten maximale steunintensiteiten voor de cumulatie van steunmaatregelen ingevoerd van 90 % voor kleine bioscopen (met één of twee zalen) en 75 % voor de overige bioscopen.

(76) Meer in het algemeen moet de aanvraag vergezeld gaan van een gecertificeerd document met de daadwerkelijk gedragen kosten per zaal, en is voorzien in controles door het ministerie van Cultureel Erfgoed, Culturele Activiteiten en Toerisme voor elk individueel geval. De uitvoeringsbepalingen geven voorts aan dat het belastingkrediet in geval van niet-nakoming van de verplichtingen zal worden teruggevorderd (vermeerderd met interesten en boeten).

c) *Geschiktheid van de maatregel*

(77) Volgens de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte toelichtingen en door de overdraagbaarheid van de belastingkredieten wordt gegarandeerd dat de maatregel effect zal sorteren voor de begunstigden van de regeling. Ook de minder rendabele bioscopen zouden tot de regeling moeten kunnen toetreden.

(78) De maatregel wordt niet langer als proefmaatregel voorgesteld, maar zal tot eind 2022 van kracht zijn.

(79) Uit de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens (overwegingen 57 en 58) blijkt dat de maatregel toegankelijk is voor alle, met name ook kleinere bioscopen. Hoewel ook andere factoren kunnen hebben meegespeeld, zij opgemerkt dat de aanzienlijke toename van het aantal bioscopen met één tot vier zalen dat in 2012 en 2013 dat in aanmerking kwam voor het belastingkrediet (in het kader van de de-minimisverordening), samenvalt met de invoering van de overdraagbaarheid van de belastingkredieten in 2012 (overweging 25).

(80) Meer in het algemeen lijkt de maatregel geschikt om de bestaande diversiteit aan bioscopen op de Italiaanse markt te behouden, met zowel bioscopen met één zaal als kleine commerciële bioscopen en diverse soorten multiplexbioscopen. Deze diversiteit is een voorwaarde voor een gedifferentieerd filmaanbod.

d) *Concurrentieverstoring en beïnvloeding van het handelsverkeer*

(81) De concurrentieverstoringen en de beïnvloeding van het handelsverkeer zijn beperkt. De grensoverschrijdende dimensie van de film beperkt zich tot de aanwezigheid van internationale bioscoopexploitanten en het internationale karakter van het handelsverkeer in films. Bioscopen hebben een beperkte territoriale draagwijdte, aangezien het publiek zich niet ver verplaatst om naar de film te gaan.

(82) De maatregel heeft betrekking op steun voor investeringen en verschaft een eenmalig voordeel aan bioscopen die voor een eenmalige overgang staan. Het belastingkrediet zorgt ervoor dat alle bioscopen de digitalisering kunnen voltooien, maar resulteert niet in onevenredige concurrentieverstoringen in termen van dagelijks functioneren.

(83) Bovendien zal de voltooiing van de digitalisering van bioscopen in Europa naar verwachting de hele Europese filmindustrie ten goede komen. Gelet op het voorafgaande zijn de in het besluit tot inleiding van de procedure geformuleerde twijfels ten aanzien van de normen voor de digitale film niet langer relevant. Uit de bijdragen van de belanghebbenden blijkt dat er in de sector een concensus bestaat over de belangrijkste digitale normen.

VI. **CONCLUSIE**

(84) In het licht van het voorafgaande is de Commissie van oordeel dat de steunmaatregel een duidelijk omschreven culturele doelstelling heeft. De in het besluit tot inleiding van de procedure geformuleerde twijfels ten aanzien van de noodzaak, de evenredigheid, de geschiktheid en de impact zijn weggenomen. De concurrentieverstoringen en het effect van de maatregel op het handelsverkeer zijn beperkt, zodat zij niet ingaan tegen het gemeenschappelijk belang. Bijgevolg wordt het belastingkrediet voor digitale projectieapparatuur op grond van artikel 107, lid 3, onder d), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie als verenigbaar met de interne markt aangemerkt,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De staatssteun die Italië voornemens is ten uitvoer te leggen voor digitale projectieapparatuur op grond van wet nr. 244 van 24 december 2007, wetsdecreet nr. 91 van 8 augustus 2013, omgezet in wet nr. 112 van 7 oktober 2013, en de nieuwe uitvoeringsbepalingen van de aan bioscoopexploitanten toegekende belastingkredieten voor de invoering en de aanschaf van digitale projectieapparatuur en -uitrusting, is verenigbaar met de interne markt in de zin van artikel 107, lid 3, onder d), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

De steunmaatregel mag bijgevolg ten uitvoer worden gelegd.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 29 oktober 2014.

Voor de Commissie
Joaquín ALMUNIA
Vicevoorzitter